

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 067 100/99-5076
Signatura: bf7cs104

Oblastní pracoviště č. 06
Okresní pracoviště Děčín

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Jiříkov, okres Děčín
Adresa:	Moskevská 740, 407 53 Jiříkov
Identifikátor ředitelství:	600 076 491
IZO:	102 065 179
Ředitel školy:	Mgr. Ladislav Obergruber
Zřizovatel:	Město Jiříkov, okres Děčín
Adresa:	Náměstí 464, 407 53 Jiříkov
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Děčín, Lázeňská 12, 405 01 Děčín
Termín inspekce:	26. - 28. dubna 1999
Inspektoři:	Ing. Varja Paučková, Mgr. Miroslav Hyška
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zakládací listina ze dne 30. listopadu 1995 bez čj., poslední platná změna zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 15. května 1998 čj. 4038/1998 SŠ, výroční zpráva, třídní knihy hospitovaných tříd, čtvrtletní práce, žákovské knížky a notýsky žáků, režim školy - povinnosti učitelů, režim školy, individuální plány žáků se speciálními potřebami, rozvrh hodin.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Školu navštěvuje 395 žáků v sedmnácti třídách, 249 žáků v deseti třídách na prvním stupni a 146 žáků v sedmi třídách na druhém stupni (maximální kapacita je 430 žáků).

Česká školní inspekce (ČŠI) sledovala výchovně-vzdělávací proces v českém a německém jazyce, matematice, chemii a fyzice.

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Školní provoz probíhá v objektech z konce minulého století. V loňském roce byla ukončena rekonstrukce budovy prvního stupně, budova druhého stupně ji potřebuje co nejdříve.

Na prvním stupni je deset kmenových tříd, školní družina, hudebna a malá tělocvična. Velikost učeben neodpovídá vzdělávacímu programu Obecná škola, který předpokládá dostatečný prostor pro činnosti žáků mimo lavice. Navštívené třídy byly vybaveny starším zachovalým nábytkem. Ke zvýšení efektivnosti vzdělávacího procesu přispívají obrazy a transparenty profesionální i vlastní výroby, jejichž obsah souvisí s právě probíraným učivem.

Na druhém stupni jsou kromě osmi kmenových tříd k dispozici odborné učebny hudební výchovy, výtvarné výchovy, domácích prací a kombinovaná učebna fyziky a chemie. Nábytek a podlahové krytiny ve většině tříd jsou staré a značně opotřebované.

Z didaktické techniky vyučující mohou využívat televize a videa (po jednom na každém stupni), radiomagnetofony, meotary a diaprojektory. ČŠI však během své hospitační činnosti nezaznamenala jejich použití. Ve škole chybí učebna výpočetní techniky.

Materiální vybavení pro sledované jazyky umožňuje plnění zvoleného vzdělávacího programu. Pravidla českého pravopisu, slovníky a encyklopedie jsou ve škole v dostatečném množství a při výuce se využívají. K dispozici jsou i přehledné tabule českého pravopisu, tvarosloví a pod. Žáci používají schválené učebnice, které se postupně se doplňují tak, aby odpovídaly učebním osnovám.

Kombinovaná odborná učebna chemie a fyziky je kromě didaktické techniky vybavena pracovními stoly s rozvody plynu, elektrického proudu a vody, jež však v současnosti nejsou plně funkční. Materiální zajištění výuky chemie je na dobré úrovni, využívá se však pouze minimálně. Nevyhovující kvalita a množství pomůcek v kabinetu fyziky snižuje efektivitu vzdělávacího procesu, protože předmět je obsahově náročný a bez názornosti pro většinu žáků pouze obtížně zvladatelný. Vyučující si tam, kde je to možné, pomáhá pomůckami vlastní výroby. V obou předmětech žáci používají starší učebnice z SPN.

Pro výuku matematiky jsou k dispozici tabulové rýsovací potřeby, modely těles a celá řada pomůcek z dob centrálního zásobování, které se vůbec nepoužívají, ačkoliv některé z nich by přispěly ke zvýšení efektivity vzdělávacího procesu (např. sady karet s příklady). Učebnice matematiky pro žáky prvního stupně jsou z nakladatelství Alter, na úhradě pracovních sešitů se po projednání při třídních schůzkách podílejí rodiče. Na druhém stupni se připravuje přechod na ucelenou řadu učebnic z nakladatelství Kvarta (zatím pouze v šestém ročníku).

Prostorové a materiální podmínky školy umožňují plnění zvolených vzdělávacích programů. Pomůcky a didaktická technika jsou částečně inovovány, jejich využití je pouze částečné.

ČŠI hodnotí materiálně-technické vybavení školy jako průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Pracovní prostředí pro žáky a zaměstnance je na dobré úrovni. Velmi pěkně upravené a vyzdobené jsou společné prostory na prvním i druhém stupni. Lavice a židle v některých třídách nesplňují antropometrické požadavky (velikost židlí neodpovídá velikosti lavic)

a nábytek není vždy plně využit (prázdné skřínky v učebnách). Sociální zařízení vyhovují hygienicky i kapacitně.

Světelné podmínky ve třídách jsou dobré, nepříliš esteticky působí některé staré závěsy k zatemnění oken. V době inspekce bylo v budově prvního stupně přetopeno, což se projevovalo na celkově vyšší únavě žáků. Třídy a další společné prostory jsou pravidelně uklízeny.

Rozvrh a přestávky jsou stanoveny, v mnoha případech však nejsou dodržovány, vyučující přetahují hodiny do přestávek. V případě příznivého počasí žáci mohou o velké přestávce k relaxaci využívat školního asfaltového dvora. Z prostorových důvodů je velká přestávka na prvním a druhém stupni v různém čase. Po páté vyučovací hodině je zařazena pouze pětiminutová přestávka, což je v rozporu s § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Nevhodné je zařazování předmětů s dvouhodinovou týdenní dotací ve dvou po sobě následujících dnech (v rozvrhu se objevuje jedenáctkrát). ČŠI doporučuje zařazovat na prvním stupni častěji relaxační chvílky.

Škola velmi dobře zajišťuje pitný režim a občerstvení prodejem svačín a nápojů, na druhém stupni žáci mohou navíc využívat nápojový automat.

Psychohygienické podmínky ve škole jsou průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

V pedagogickém sboru působí 21 učitelů, z nichž 10 (48%) splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na základní škole. Dva vyučující dálkově studují vysokou školu. Učitelka německého jazyka má státní zkoušku z tohoto jazyka a dále si doplňuje vzdělání v oblasti metodické formou kurzů a školení.

Na prvním stupni je 40 % hodin odučeno pedagogy s plnou kvalifikací.

Přehled výuky sledovaných předmětů druhého stupně z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti

Předmět	Celkem hodin	Pedagogická a odborná způsobilost							
		Ú	%	O	%	P	%	N	%
Český jazyk	38	9	24					29	76
Německý jazyk	24			21	87,5			3	12,5
Matematika	38	14	37	5	13			19	50
Fyzika	14			12	86	2	14		
Chemie	6	6	100						

Vysvětlivky k odborné a pedagogické způsobilosti:

Ú - úplná, O - pouze odborná, P - pouze pedagogická, N - nevyhovující

Z celkového počtu hodin druhého stupně je pouze 22 % odučeno pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Ředitel školy vyvíjí aktivity k posílení kvalifikovanosti učitelského sboru z řad čerstvých absolventů pedagogických fakult. Případný zájem pedagogů snižuje nevýhodná geografická poloha města.

Personální zajištění školy je na prvním stupni spíše podprůměrné, na druhém stupni podprůměrné. Na druhém stupni v deseti předmětech z patnácti chybí učitel s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

4 Plnění učebních osnov

Vzdělávací programy:

- 1., 6. a 7. ročník - Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků schválených MŠMT ČR pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998,
- 2. - 5. ročník - Obecná škola čj. 12 035/97-20,
- 8. - 9. ročník - učební plán čj. 18 730/91-20.

Učební osnovy jsou ve sledovaných předmětech plněny. Vyučující mají vypracované časově tematické plány. ČŠI doporučuje vytvoření komplexních plánů pro jednotlivé předměty v 6. - 9. ročníku tak, aby bylo jednoznačně zajištěno celkové splnění zvoleného vzdělávacího programu.

Pro žáky se specifickými potřebami jsou zpracovány individuální programy a ve škole se provádí ambulantní náprava dysporuch.

Dopravní výchova je realizována v rozsahu stanoveném učebními osnovami pro vzdělávací program Základní škola a Obecná škola. Navíc žáci v 5. - 9. ročníku každý rok řeší dopravní testy, jejichž nejúspěšnější řešitelé postupují do okresního kola dopravní soutěže. V loňském roce družstvo z Jiříkova získalo první místo v oblastním kole. Škola se zapojuje také do soutěže Děti, pozor, červená.

Dle sdělení ředitele pro lyžařské výcvikové kurzy mají všichni instruktoři platná osvědčení instruktora školního lyžování, což nebylo možné ověřit, protože vedení školy podkladovou dokumentaci ke kurzům nezakládá.

Učební osnovy jsou ve sledovaných předmětech plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Český jazyk a německý jazyk

Výuka těchto předmětů je koordinována v rámci předmětových komisí a metodického sdružení na prvním stupni. Důraz je kladen, a hospitované hodiny to potvrdily, na komunikativní složku. Jsou zpracovány tematické plány, domluven systém kontrolních prací, literárních referátů na druhém stupni, diktátů, hodnocení, práce s chybou. Hodiny německého jazyka jsou částečně vedeny v němčině. Domluvené zásady jsou až na drobné výjimky dodržovány.

Všechny hospitované hodiny byly připravené, určitým negativem je ta skutečnost, že většinou chybělo shrnutí učiva a závěrečné zhodnocení. Na prvním stupni lze zaznamenat pouze ojediněle prvky pojetí výuky dle vzdělávacího programu Obecná škola. Většina vyučujících respektuje individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení.

V hodinách vládla pracovní atmosféra, žáci jsou ukáznění a aktivní. Jsou vedeni k odpovědím celou větou. Převážná část hodin byla pestrá, střídaly se různé činnosti, společná, individuální a v menší míře i skupinová práce. Žáci pracují s jazykovými příručkami a různými encyklopediemi. Jsou průběžně kontrolováni, mají možnost zažít radost z úspěchu. Zařazování relaxačních činností není pravidelné.

V jedné hodině na druhém stupni bylo užito forem a metod práce, které odpovídají spíše pojetí prvního stupně. Velmi nepříznivým faktem, který ovlivňuje efektivitu hodin v prvních třídách, je vysoký počet žáků.

Namátkové kontroly žákovských knížek potvrdily dostatečnou frekvenci klasifikace. Úroveň vedení sešitů je solidní, jsou pravidelně kontrolované a opravované, až na výjimky nechybí žákovské opravy.

Hospitované hodiny českého jazyka a německého jazyka hodnotí ČŠI celkově jako spíše nadprůměrné.

Matematika

Hodiny matematiky na prvním stupni byly velmi pečlivě připraveny, včetně tabule. Žáci aktivně spolupracovali, spontánně reagovali na podněty vyučujících, matematicky se správně vyjadřovali. Výuka probíhala výhradně frontálním způsobem, ale s poměrně dobrou efektivitou. V jedné z hodin se objevila zásadní chyba odborného charakteru. Přestože navštívené třídy se mají vzdělávat podle programu Obecná škola, náplň hodin odpovídala spíše programu Základní škola.

I na druhém stupni převažoval frontální způsob výuky v příjemné pracovní atmosféře. Vyučující měly rozdílné nároky na pečlivost při práci a na správné matematické vyjadřování. Stavba některých hodin nebyla příliš promyšlena (např. nevhodně zvolený příklad, který měl demonstrovat nutnost znalosti způsobu výpočtu, zařazení nejobtížnější úlohy na konec hodiny, jednotvárnost v průběhu výuky). V jedné z vyučovacích jednotek bylo pracovní tempo velmi pomalé a systém práce neodpovídal druhému stupni základní školy. ČŠI zhlédla i hodinu perfektně metodicky propracovanou s kvalitně provedeným problémovým vyučováním.

Kontrolované čtvrtletní práce měly odpovídající náročnost, byly pečlivě opraveny a ohodnoceny. Vyučující při klasifikaci využívají minusy, což vyhláška č. 291/1991 Sb. neumožňuje. U některých prací nebyla důsledně provedena žákovská oprava.

Během hospitovaných hodin pedagogové minimálně hodnotili a klasifikovali, v žákovských knížkách však žáci mají dostatečný počet známek.

Úroveň poznámek v sešitech žáků je celkem dobrá, bylo by vhodné ve všech třídách provádět pravidelnou kontrolu úpravy.

ČŠI hodnotí úroveň výuky matematiky jako průměrnou.

Fyzika a chemie

Výuku fyziky a chemie zajišťují vyučující s odbornou způsobilostí, což se projevuje v kvalitě výkladových částí hodin. Pedagogové jsou nároční, při řízeném rozhovoru vedou žáky k utváření vlastních závěrů.

Ve zhlédnutých hodinách chemie zcela chyběla názornost, metodicky byly jednotvárné, v určitých částech vyučovacích jednotek zdlouhavé. Osnovami doporučené laboratorní práce jsou plněny pouze částečně v osmém ročníku, ačkoliv materiální vybavení kabinetu umožňuje kompletní realizaci. Žáci prokazují při shrnování odpovídající znalosti, jsou ukázněni a soustředěni.

Hospitované hodiny fyziky byly v rámci materiálních možností školy názorné, včetně názornosti verbální a měly promyšlenou skladbu. Posouzení efektivnosti výuky je obtížné, protože frontální opakování a shrnutí byla prováděna při otevřených sešitech.

Poznámky žáků mají dobrou úroveň, výhodné je zavedení cvičných sešitů v chemii.

Výuku chemie a fyziky je možné hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Vědomosti a vyjadřovací a komunikativní schopnosti žáků jsou na dobré úrovni, škola se snaží zapojovat do okresního systému soutěží a olympiád, úspěchy v nich jsou spíše ojedinělé. V tomto školním roce žáci získali první a páté místo v okresním kole olympiády z německého jazyka a třetí místo v pěvecké soutěži Skřivának.

V minulých letech škola zadávala srovnávací testy Kalibro, naposledy před dvěma lety v devátých třídách. V následujícím období vedení školy s dalším testováním nepočítá. ČŠI doporučuje vytvoření vlastních evaluačních nástrojů a zvýšení hospitační činnosti na druhém stupni.

V některých hodinách se objevila kvalitní práce s chybou, chyba není ostudou, ale pracuje se s ní.

V jazykové výuce je přínosem využití Klubu mladých čtenářů a Klubu mladých posluchačů. Ke zvyšování komunikativních dovedností žáků v německém jazyce přispívá spolupráce a vzájemné návštěvy a soutěže s partnerskými školami v SRN.

Školní řád je velmi podrobný, formou zákazů, příkazů a nařízení řeší všechny situace, ke kterým při provozu školy může dojít. Některé jeho části nejsou důsledně dodržovány, vedení školy by mělo zvážit jejich účelnost. Ve školním řádu by měla být zakotvena i práva žáků.

Ve škole vládne příjemná atmosféra, žáci jsou vstřícní a komunikativní, ojedinělé projevy negativního chování jsou okamžitě řešeny a prokazatelně sděleny rodičům.

Škola přispívá k všestrannému osobnostnímu rozvoji žáků, jejich vědomostí a dovedností odpovídajících požadavkům učebních osnov.

7 Hodnocení výchovného poradenství

Výchovné poradenství je zajištěno zkušenou vyučující, která splňuje kvalifikační předpoklady pro výchovného poradce dle vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Její činnost nevychází z vypracovaného plánu, ale pouze z dlouholetých zkušeností.

Pracovní náplň výchovné poradkyně (VP) tvoří příprava žáků na šetření v Pedagogicko-psychologické poradně v Rumburku (PPP), spolupráce s okolními ZŠ a s PPP, konzultace pro rodiče (hlavně poradenství k volbě povolání).

Výsledky šetření u žáků s diagnostikovanými dysporuchami jsou uloženy v katalogových listech, VP nemá celkový přehled. Jednotliví učitelé získávají informace o integrovaných žácích individuálně od VP. Individuální plány pro žáky se specifickými potřebami mají u sebe na prvním stupni třídní učitelé, na druhém učitelé českého jazyka.

Škola nabízí celou řadu akcí v rámci protidrogové prevence.

Výchovné poradenství má průměrnou úroveň.

ZÁVĚRY

Výchovně-vzdělávací proces probíhá v průměrných materiálně-technických a psychohygienických podmínkách. Personální zajištění je spíše podprůměrné. Z hlediska kvality výuky škola dosahuje spíše nadprůměrných výsledků, průměrná je úroveň výchovného poradenství.

Česká školní inspekce hodnotí celkově podmínky a průběh vzdělávání jako průměrné.

Doporučení pro další činnost školy:

- provést generální opravu budovy druhého stupně,
- zajistit alespoň několik počítačů pro výuku,
- zpracovat komplexní tematické plány pro jednotlivé předměty druhého stupně,
- nenaplňovat první třídy vysokými počty žáků,
- nepožadovat úhradu pracovních sešitů na zákonných zástupcích žáků (pokud jsou součástí učebnice),
- zlepšit materiální vybavení kabinetu fyziky,
- při sestavování rozvrhu více dbát na didaktické zásady,
- při klasifikaci nepoužívat plusy a minusy.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Ing. Varja Paučková v. r.

členové týmu Mgr. Miroslav Hyška v. r.

V Děčíně dne 7. května 1999

Inspekční zprávu jsem převzal dne 20. května 1999

razítko

Podpis ředitele školy Mgr. Ladislav Obergruber v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Jiříkov	1999-05-31	067 121/99-5076
Školský úřad: Děčín	1999-05-31	067 122/99-5076
Rada školy: není zřízena	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-	-	bez připomínek